

Door de randen te laten staan creëer je een aantrekkelijke plek voor biodiversiteit. En het leuke is, je moet vooral minder doen. De slootkant wordt niet bemest en is dus van nature al een ideale plek voor kruiden. Met een of twee meter extra rand en meer gericht beheer is er nog veel meer te winnen met de slootkant. Bij 2 meter brede randen langs beide sloten voldoen veel percelen in het veenweidegebied (circa 40m breed) al aan de voorwaarde van 10% kruidenrijk grasland van veel zuivelmerken.

Wat voor beheer vraagt het?

✓ **Slootrand later oogsten**

In het voorjaar en de zomer betekent dit dat je de slootrand op een ander moment oogst dan de rest van je perceel. Tenzij je de rand in een kruidenrijk perceel aanlegt en je beide tegelijk oogst. Waar moet je verder aan denken:

✓ **Niet bemesten in de slootrand**

Bij bemesting gaan grassen snel domineren en de kans op afspoeling van meststoffen naar de sloot is groter. Blijf daarom uit de buurt van je slootkant om kruiden een kans te geven.

✓ **Instrueer de loonwerker.**

Komt de loonwerker maaien of bemesten? Instrueer de loonwerker goed van tevoren zodat hij niet per ongeluk toch de randen meeneemt. Zij moeten ook even wennen.

✓ **Zorg bij beweiden voor afrastering**

Door een afrastering kunnen de koeien niet in (een deel van) de slootranden komen. Dit geeft minder vertrapping en beschadiging. Dit spaart de flora en fauna in de slootrand en zal ook de kwaliteit van het slootwater verbeteren.

✓ **Laat kruiden een keer tot bloei komen**

De meeste kruiden vullen hun wortelreserves aan kort voor de bloei. En als ze zaad zetten (na de bloei) kunnen ze zichzelf verspreiden. Zo kunnen randen een zaadbank worden voor meer diversiteit in de rest van het perceel. En insecten en weidevogels profiteren ook van de bloeiende randen.

✓ **Ongewenste kruiden maaien**

Komen er veel ongewenste (ruige) kruiden op (bijv. brandnetel-haarden, pitrus of paardestaart-achtigen) ga dan wel tijdig maaien om sterke uitbreiding te voorkomen.

Wat is de opbrengst?

Ruwvoer of compost

Het grove maaisel van de slootkant kan geschikt zijn als ruwvoer voor droge koeien. Is het maaisel te grof kun je er ook voor kiezen om het maaisel te composteren. Bokashi bijvoorbeeld is een goede bron van organische stof, goed voor bodem en bodemleven.

Vergoeding mogelijk

Wil je ook graag een vergoeding voor je kruidenrijke rand? Samen met het agrarisch collectief kun je mogelijkheden bespreken. Neem hiervoor contact op met het collectief uit jouw regio:

<https://www.boerennatuur.nl/collectieven/>

Welke kruiden inzaaien in de slootrand?

Op veengrond is kruiden inzaaien een grotere uitdaging door de stikstofrijke bodem. **Regelmatig zijn slootkanten al kruidenrijker** en kunnen zo fungeren als zaadbank voor de rest van het perceel. Maar ook als er weinig (bijzondere) kruiden staan kunnen slootkanten een eerste goede optie zijn om kruiden in te zaaien. De slootranden zijn door de jaren heen vaak veel minder bemest, zijn vaak opener en hebben daardoor de beste kansen voor kruiden.

Kruiden inzaaien in de slootrand

Primair doel: In de schrale slootkant is het makkelijker om wat bijzondere bloemen in te zaaien. Deze bloemen geven de biodiversiteit een nog grotere boost doordat ze veel insecten aantrekken en hierdoor ook voedsel bieden voor weidevogelkuikens.

Welke kruiden: De standaardmengsels voor kruidenrijk grasland kunt u in de rand ook gebruiken. Maar denk ook eens aan kruiden die specifiek passen in de slootrand, dit zijn bijvoorbeeld *koekoeksbloem*, *pinksterbloem*, *(moeras)rolklaver*, *gele lis*, *valeriaan*, *brunel*, *moeraslathyrus*, *paarse dovenetel* en *watermunt*. Je kan zelf een mengsel samenstellen, wat (bijzondere) kruiden bijmengen bij een standaard kruidenrijkgraslandmengsel of een kant en klaar mengsel aanschaffen, zoals het slootkantmengsel (B144) van Biodivers.

Methode inzaaien: Inzaaien in de slootrand vraagt om een zaaimachine die breder werkt dan de trekker. Eventueel kan de slootrand gefreest worden vooraf, maar vaak is de zode in de rand open genoeg om direct door te zaaien.

Extra info: Zaad van de meeste genoemde kruiden en specifieke mengsels zijn te koop bij bijvoorbeeld www.neutkens.nl, www.cruydhoeck.nl en www.biodivers.nl. Gebruik de laagste genoemde hoeveelheden zaad bij gunstige inzaai-omstandigheden.

Ook kruiden in je grasland?: lees onze factsheet *hoe krijg je kruidenrijk grasland?* Bij het thema kruiden

